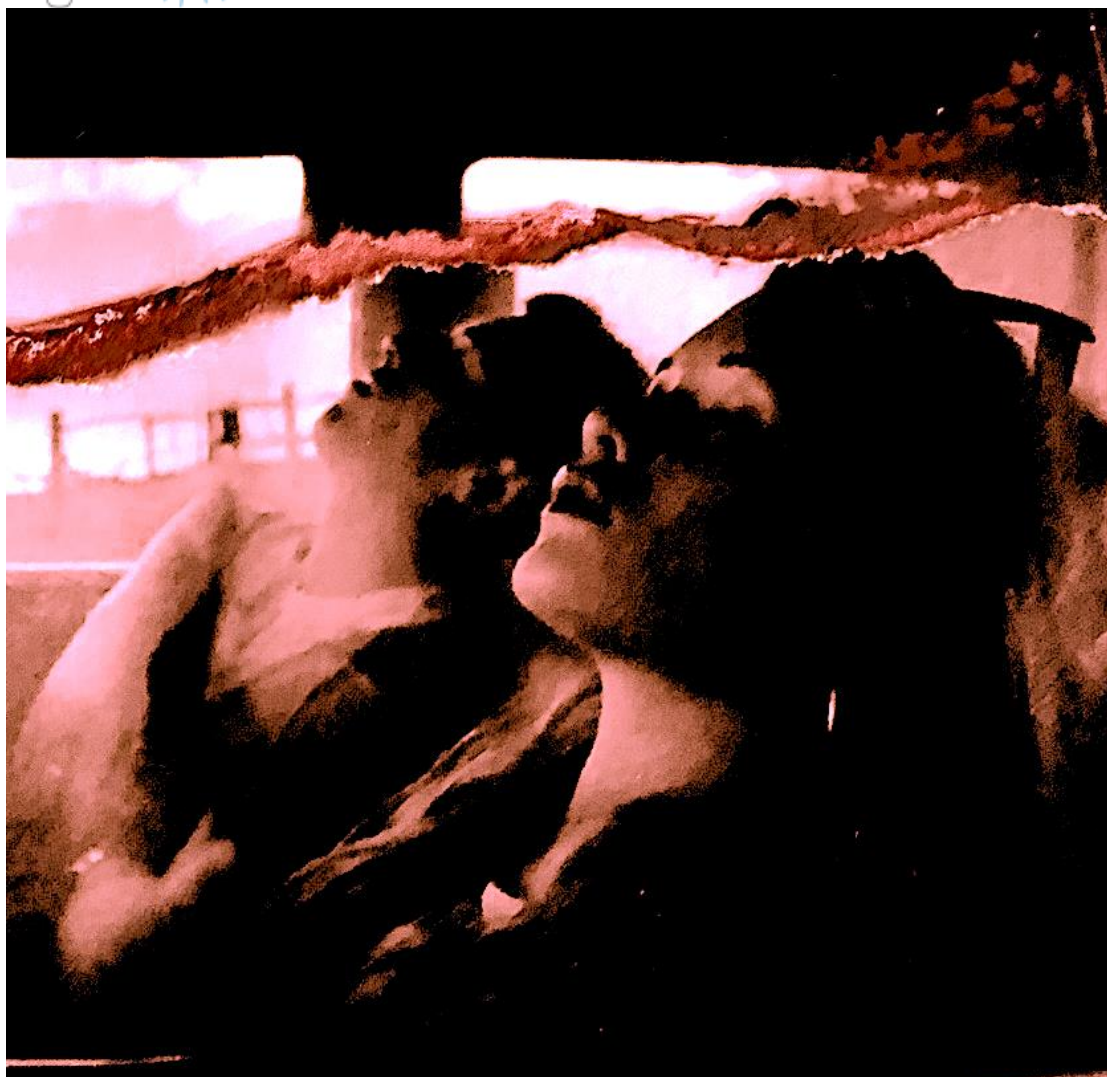

Lærerhefte

Romeo og Julie (Toxic love)

Bearbeidelse for Nordland Teater av Rolf Alme

basert på William Shakespeares tekst

Teatertekst i klasserommet

Innledning

I dette undervisningsopplegget er teatertekst å forstå som den bearbeidede versjonen som skuespillere har som sitt tekstgrunnlag for en scenisk presentasjon. Skuespill og teatertekst kan være identiske tekster. Men svært ofte viser det seg at for eksempel en dramaturg eller instruktør har bearbeidet eller omarbeidet en dramatikers tekst slik at den er spesielt tilpasset den oppsetningen teatret vil vise. En bearbeidelse kan for eksempel angå modernisering av språket, omforming til dialekt, strykning av en eller flere replikker, eller medvirkende. Sted og tid i en forfatters tekst kan også bli endret i forbindelse med en oppsetning. I den følgende metoden skal det arbeides ut fra teaterteksten; altså den samme teksten som det arbeides med i teatret i forbindelse med en oppsetning.

Skal elever forberedes på teaterbesøk? Skal de innta sin plass i teatersalen med hodene fulle av føringer og oppfatninger fra læreren? Eller skal elevene møte teaterforestillingen «rene og upåvirkede» for der å oppleve teaterstykket på sine egne premisser? En eller annen form for forforståelse og førdommer, eller veier inn i teaterforestillingen, må man uansett regne med

Grunnleggende ferdigheter læreplan norsk

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene, der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I norsk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i norsk er å skape mening gjennom å lytte, samtale og tale, og tilpasse språket til formål og mottaker. Norskfaget har et særlig ansvar for å utvikle elevenes evne til å mestre ulike muntlige kommunikasjonssituasjoner og kunne planlegge og framføre muntlige presentasjoner av ulik art. Utviklingen av muntlige ferdigheter i norskfaget forutsetter systematisk arbeid med ulike muntlige sjangere og strategier i stadig mer komplekse lytte- og talesituasjoner. Det innebærer å tilegne seg fagkunnskap ved å lytte aktivt og å forstå og å bruke det muntlige språket stadig mer nyansert og presist i samtale om norskfaglige emner, problemstillinger og tekster av økende omfang og kompleksitet.

Å kunne skrive i norsk er å uttrykke seg i norskfaglige sjangere på en hensiktsmessig måte. Det vil si å kunne skrive teksttyper som er relevante for faget, og å kunne ta i bruk norskfaglige begreper. Å skrive i norskfaget er også en måte å utvikle og strukturere tanker på og en metode for å lære. Norskfaget har et særlig ansvar for å utvikle elevenes evne til å planlegge, utforme og bearbeide stadig mer komplekse tekster som er tilpasset formål og mottaker. Utviklingen av skriftlige ferdigheter i norskfaget forutsetter systematisk arbeid med formelle skriveferdigheter, tekstkunnskap og ulike skrivestrategier. Det innebærer å kunne uttrykke seg med stadig større språklig sikkerhet på både hovedmål og sidemål.

Å kunne lese i norsk er å skape mening fra tekster fra nåtid og fortid i et bredt utvalg sjangere. Det innebærer å engasjere seg i tekster og få innsikt i andre menneskers tanker, opplevelser og skaperkraft. Det innebærer videre å kunne finne informasjon og forstå resonnementer og framstillinger i ulike typer tekster på skjerm og papir, og å kunne forholde seg kritisk og selvstendig til de leste tekstene. Utviklingen av leseferdigheter i norskfaget forutsetter at elevene leser ofte og mye, og at de arbeider systematisk med lesestrategier som er tilpasset formålet med lesingen, og med ulike typer tekster i faget. Utviklingen går fra grunnleggende avkoding og forståelse av enkle tekster til å kunne forstå, tolke, reflektere over og vurdere stadig mer komplekse tekster i ulike sjangere.

En dramapedagogisk tilnærming

Vårt alternative undervisningsopplegg er basert på et teaterrettet forarbeid er drevet av elevene selv. Det innebærer at elevene i størst mulig grad skal arbeide med teksten slik det gjøres i teateret. I stedet for å gjennomføre en tradisjonell litterær 3 analyse av teksten, får **elevene arbeide praktisk** med den. Samtidig som det må bevares en viss handlingsspenning om hvordan det hele går og ender, er en viktig intensjon med denne metoden å skape nysgjerrighet på hvordan handlingen, og spesielt utvalgte sekvenser av den, kan fremstilles på scenen. I løpet av forarbeidet skal elevene gjennom sitt arbeid med sekvenser av teaterteksten, avdekke og bevisstgjøres på at en teatertekst egentlig rommer et vell av sceniske realiserbare muligheter. Et forarbeid basert på elevenes egenaktivitet og kreativitet skal med andre ord være innrettet mot å prøve ut hvordan teksten kan vises på en teaterscene. Dette innebærer blant annet å bevisstgjøre elevene på at de må **foreta en rekke valg** når de skal fremføre en tekstsekvens, og at disse **valgene forutsetter og impliserer tolkninger av personer, handling og tema**. Gjennom dette arbeidet vil elevene naturlig nok oppnå en viss innsikt i teksten samtidig som de vil kunne etablere sin egen forståelse av den. I løpet av et teaterbesøk vil elevene se hvordan skuespillerne fremfører de samme scenene de selv har arbeidet med. Samtidig vil elevene kunne oppleve teaterets tolkning av tekst. Samlet vil dette gjøre den enkelte elev godt rustet til å møte medelevers og lærerens forståelse av teksten. Dette kan gi grobunn for meningsfulle og utviklende litterære samtaler. Når det gjelder timefordelingen, vil det trolig være nødvendig å bruke en dobbeltime på lærer-i-rolle og til å lage frysebilde. En time vil nok også gå med til å spille en scene. Deretter følger teaterbesøket. Tilbake på skolen kan det være behov for en dobbeltime til et etterarbeid. Hele arbeidet vil altså kunne gjennomføres i løpet av fem til seks skoletimer. **Det er imidlertid ikke nødvendig å arbeide med alle delene for å få utbytte av denne metoden. Forhold i den enkelte klasse, tid til rådighet og lærerens interesser vil avgjøre både hvor mye tid som skal anvendes, og om det skal arbeides med alle delene. Det er veldig viktig å være klar over at verken for lærer eller elever er det nødvendig med, eller behov for spesifikk dramapedagogisk bakgrunn eller kompetanse for å kunne gjennomføre et undervisningsopplegg basert på denne metoden.** Undervisningsopplegget er basert på at det skal være fullt ut gjennomførbart for den «vanlige» lærer med helt "vanlige" elever.

Lærer-i-rolle

Før et teaterbesøk er trolig de fleste elever interessert i hva stykket handler om, og hvordan det går til slutt. Hvordan forberede elevene på innholdet uten å røpe for mye av utfallet? En mulighet er selvsagt å fremskaffe klassesett, og la elevene lese teksten hjemme eller på skolen. Dette er kanskje ikke den mest nyskapende måten å

presentere ukjent tekst på for en klasse. Et alternativ kan være at læreren, som på forhånd kjenner teksten, gir et mer eller mindre detaljert og kanskje noe krydret referat av den. Selvsagt bevarer læreren spenningen på hvordan det ender, selve avslutningen. Noe spenning skal bevares som motivasjonsfaktor for teaterbesøket. Elevene må følgelig i teateret eller finne frem teksten for å få vite avslutningen. Men hvor inspirerende og interessant er et slikt opplegg for elevene? Og hvem er mest engasjert og aktiv? Utfordringen består i å finne en annen måte å formidle teksten til elevene. Intensjonen må være at elevene både oppnår et inntrykk av handlingen, aktiviseres og gjøres deltakende. Ikke minst må de få lyst til å gå i teateret. **Lærer-i-rolle** kan være en metode for å oppnå slike intensjoner. **Dette grepet består i at læreren går inn i en rolle i teksten, eller i tilknytning til den, og at elevene, sammen med læreren, settes inn i rammen eller konteksten for stykket.** Den skal gi elevene noen forutsetninger de kan spørre ut fra. Dette kan være informasjon om tid og sted for handlingen, hvem som er med, deres slekts-/vennskapsrelasjoner, og kanskje litt om det som har foregått eller skjedd. Med utgangspunkt i dette foretar elevene en utspørring av den rollen læreren inntar, om innholdet i teksten. De må utfolde kreativitet i spørsmålsstillingene for å få vite mest mulig, og derved skaffe seg innsikt i hendelser, episoder, personer og tema. **Lærer-i-rolle innebærer altså en samtale eller dialog av en spesiell art mellom læreren i en rolle og elevene.** Underveis må den som er i rollen, formidle eller røpe tilstrekkelig relevant stoff til å skape nysgjerrighet og rom slik at elevene kan begi seg ut på mer eller mindre kvalifiserte spekulasjoner, gjetninger og hen- og antydninger. Som lærer i rolle må man være lydhør overfor spørsmålene for eventuelt å kunne vri dem og svare i den retning man ønsker, eventuelt foreta tolkninger eller omformuleringer av spørsmålene. Varigheten av lærer-i-rolle er avhengig av spørsmålene og svarene. Når den som er i rolle synes det er gitt tilstrekkelig informasjon, avsluttes sekvensen. Det viser seg ofte at ca. **10 minutter kan være tilstrekkelig.**

Relasjonsskjema for William Shakespeares Romeo og Julie (1595) (Handlingen foregår i byen Verona)

Familien Capulet		Familien Montague
Hr. og fru Capulet	Broder Lorenzo	Hr. Montague
Julie, deres snart 14 år gamle datter		Romeo, hans sønn
Ammen, Julies amme		
Capulets venner:		Montagues venner:
Grev Paris, forelsket i Julie		Benvoli
Tybalt og Peter		Mercutio

Informasjon til elevene før lærer-i-rolle i forbindelse med Romeo og Julie

(Navnene eller et relasjonsskjema må skrives på tavla med noen ord om forholdet mellom personene og deres yrker. Intensjonen er å gi elevene bedre oversikt over hvem som er involvert i handlingen. Samtidig er det viktig å gjøre elevene oppmerksom på at navnene eller relasjonsskjemaet ikke nødvendigvis utgjør hele rollelisten.) Handlingen i Romeo og Julie foregår i byen Verona. Der bor de to familiene Capulet og Montague. Mellom disse har det fra tidligere tider hersket stort og sterkt fiendskap. Det har så å si gått i arv fra generasjon til generasjon og blusser alltid opp når venner av familiene møtes. Ingen i familien Montague har noen gang vært invitert til familien Capulets årlige fest. Selv om de bor i samme by, har de overhodet ingen omgang. Eneste forbindelse mellom familiene, er presten Broder Lorenzo. Julie Capulet er ei meget søt ung jente som snart er 14 år og gifteklar. Hun er familiens eneste barn. I familien Montague er den pene unge Romeo familiens eneste sønn. Ut fra den tradisjonelle fiendskapen mellom familiene er enhver forbindelse mellom de unge utenkelig. Da stykket starter, har Romeo så å si «oppdaget» Julie. Samtidig skal familien Capulet arrangere sin årlige fest.

Vi tenker oss følgende utgangspunkt for sekvensen lærer-i-rolle:

Læreren er venn av familien Capulet, noe elevene også skal se for seg at de er (alle elevene er en person, nemlig vennen din). Dere har vokst opp sammen og er fremdeles gode venner. Den årlige Capulet-festen er årets høydepunkt for dere alle. Læreren skal se for seg at han/hun har bodd borte en tid men er nettopp kommet tilbake til Verona og skal som de andre delta på festen. Læreren og vennens møtes for å snakke om gamle tider. Du vet selvsagt om forholdet mellom familiene og har fulgt både Romeo og Julie gjennom oppveksten. Vennen forteller og lærer noterer med stor interesse det vennen har å antyde. Dere har en fortrolig samtale.

Læreren formidler av innholdet

Sekvensen lærer-i-rolle innledes med at jeg ankommer vårt møtested. Jeg sier: "Hei, der er du jo. Nå er det riktig lenge siden sist. Hvordan står det til?" Deretter er det opp til deg å spørre meg. Hva ønsker jeg å formidle om situasjonen slik den er nå, og om det jeg tror kan komme til å skje? Jeg vil påpeke at alt er som før i tiden med stadige slåsskamper mellom venner av de to familiene. Jeg vil ikke bli forundret om det en dag vil komme til å skje en stor ulykke, som for eksempel at en kan bli drept. Etter de mange sverdkampene er det alltid noen som blir såret. Jeg vil også få frem at Julie ser ut til å bli en riktig så søt ung pike, og at det slettes ikke er underlig at hun har mange beundrere. Spesielt gjelder det grev Paris, en venn av Capulet. Jeg har hørt at Julie nærmest er lovet bort av sin far til Paris. Om hun nærer noe forhold til han, tviler jeg vel på. Samtidig har jeg hørt rykte om at også Romeo er blitt forelsket i Julie. Men der har den unge Romeo ingen mulighet; uansett om han er byens mest sjarmerende og omsvermede unge mann. Noen har også snakket om at noen venner av familien Montague vil forsøke å lure seg inn på festen til Capulet. Om de klarer det, er jeg sikker på at det vil bli en voldsom slåsskamp. Og da kan alt komme til å skje.

Etter sekvensen med lærer-i-rolle diskuterer lærer og elevene hva man vet, hva man tror har skjedd, og vil komme til å skje. Her er det viktig å være åpen for alle mulige og umulige forslag og løsninger. La rett og slett kreativiteten blomstre. Noen svar og løsninger vil vi få i arbeidet med frysescenene og spillscenene. Endelige svar vil elevene få gjennom teaterbesøket. **Skuespillet anbefales ikke leses før etter teaterbesøket.**

Fryse et bilde

Å fryse et bilde består i at elevene i grupper skal arbeide med utdrag av den teksten som skal oppføres. Med utgangspunkt i en sekvens av teksten former eller produsere elevene egne bilder der de eksponerer følelser, stemninger, kjemi mellom rollene osv.

Intensjonen er å trenge inn i teksten og oppnå utdypet forståelse av intrigen, handlingen eller relasjonen mellom personene. I stilisert form skal gruppene uttrykke en handling, følelse, stemning eller mening. Derved fokuseres på dynamikken eller energistrømmen i de scenene de arbeider med. Elevene deles i grupper hvor antallet gruppemedlemmer er avhengig av antallet roller i den tekstsekvens gruppene skal arbeide med. I tillegg skal hver gruppe ha en "instruktør". Ut fra den samme tekstsekvensen skal to eller tre grupper lage sine frysebilder av samme situasjon. Den posituren eller de posisjoner som fremstår, skal uttrykke hver enkelt gruppes oppfatning av de medvirkende personer, relasjoner mellom dem, deres personlighetstrekk, eventuelt deres reaksjoner i eller holdninger overfor en aktuell situasjon, person osv. Resultatet blir et tablå, eller en form for bildeteater, eventuelt en statue av samme eller nærliggende situasjoner. Til slutt skal alle gruppene vise det de har kommet frem til. Deretter skal det foregå en samtale omkring og ut fra dette bildet.

Utforming

Gruppene får disponere ca. 20 minutter til å arbeide med frysebildet. Gjennom instruktørens styring skal gruppemedlemmene plasseres i et frysebilde. Hele gruppen enes om hvilke tanker de enkelte har, hva de skal fremstille og vise. Når elevene arbeider med ulike versjoner av sitt frysebilde, vil de forhåpentligvis oppdage hvordan de forskjellige gruppenes frysebilder formidler en og samme rollefigurs ulike holdninger og verdier. I arbeidet med frysebildet er det viktig at gruppene utprøver forskjellige posisjoneringer av personenes forhold til hverandre. Hvilke virkninger gir det om avstand økes, om de stilles nær hverandre, er i berøring, står, sitter, gestikulerer osv.? Her gjelder det å anvende kroppsspråket på en entydig og klar måte. Ut fra plasseringen i bildet, kroppsholdning, positur, mimikk osv., skal gruppen forsøke å få frem hva rollefigurene representerer. Hvordan formidle glede og begeistring, forelskelse, kjærlighet, tungsinn, sinne, sorg osv.? Det er viktig å gjøre gruppene oppmerksom på at de skal prioritere det visuelle. Alle grupper skal vise sine frysebilder for hverandre, og man skal samtale om det man ser: - hva tenker personene - hva foregår inne i personene - hvilke følelser og holdninger gjør seg gjeldende - hvilke relasjoner er det mellom personene - hvordan uttrykkes status mellom personene - hva er mulige konflikter i situasjonen - hva vil komme til å skje nå - hva tematiserer bildet

Det er vanskelig å holde en fryseposisjon over noe tid. Ofte kan situasjoner ende i latter. Men det må da være lov å le litt? Etter at alle grupper har vist sine frysebilder, kan en oppsummering dreie seg om hvor like/ulike gruppenes fremstilling er, og hvilke forståelser/tolkninger frysebildene til de enkelte gruppene åpner for eller peker hen mot.

Frysebilde 1

Antall medvirkende: 5: 4 elever (Paris, Peter, Mercutio og Benvoli) samt 1 elev som instruktør. Forslag til hva elevene kan arbeide med: Hvordan uttrykker de medvirkende seg med kroppsspråket (mimikk, armer, kroppsholdning osv.) i denne konfrontasjonen? Er det fysisk kontakt mellom dem?

MERCUTIO Unnskyld, men står du dær og rækk tonga te meg?

PARIS Det gjør eg.

MERCUTIO La meg sei det på en ainna måte; Står du dær og rekk tonga te meg?

PARIS (Til Peter:) Har vi loven på vårres sia hves eg sei ja?

PETER Nei.

PARIS Nei, eg rækk ikke tonga tel deg, men eg rækk tonga tel deg.

PETER Er du ute etter bråk eller?

MERCUTIO Bråk? Eg? Nei.

PETER Trekk sverdene da, hvis dåkker e mannfolk. Paris, husk spesialslaget ditt.

De slåss.

BENVOLIO kommer inn

BENVOLIO (Trekker sverdet sitt) Stopp! Lægg bort våpnan, idiota! **FRYS**
Dåkker skjønn ikke ka dåkker gjør.

PARIS Snu deg hit Benvolio, og sjå døden i øyan.

BENVOLIO Eg prøv bare å skape fred her. Lægg bort sverdet ditt, eller bruk det tel å stopp slåssinga.

PARIS Ka? Du har sverdet i hånda og snakk om fred? Eg hat ordet fred, som eg hat helvete, alle Montagua og deg! Forsvar deg din feiging!

Frysebilde 2

Antall medvirkende: Min. 4: 3 elever (Tybalt, Capulet og Paris), samt 1 elev som instruktør. Flere elever kan være i rolle som festdeltakere. Forslag til hva elevene kan arbeide med: Hvordan uttrykker de medvirkende seg med kroppsspråket (mimikk, armer, kroppsholdning osv.) når de gir uttrykk for sine reaksjoner? Hvordan er de plassert i forhold til hverandre: avstand eller nærkontakt?

TYBALT (Til Paris:) Den stemmen kjenn eg, en Montague! Det svinet, kommer hit, kledd som en venn. Han spott oss og hån den her festen. På vår slekts ære, gode navn og sjel. Eg bør gå og slå han rett i hjel.

CAPULET Ka e det min venn, keffør e du så rasaness?

TYBALT Onkel, det e en Montague, en fiende. En skurk som kjæm innbydd av seg sjøl for å ødelegg festen vårres i kveld.

CAPULET Den unge Romeo, e det?

TYBALT Det e det, kjeltringen Romeo.

CAPULET Slapp av no min venn, du lar han va. Han ter seg som en riktig adelsmann. Veronas folk e stolt av denne gutten. Ikke for heile byens rikdom ska han forulempes i mett hus. Ro deg ned, ikke vær så sint. Den minen hør ikke heime på en fest.

TYBALT Jo, når sånn en kjeltring e vår gjest. Han nekt eg å tål.

CAPULET Han skal tåles! Kem e verten her, e det du eller eg? **FRYS** enten:

TYBALT Men, onkel, det e en skam.

CAPULET Hold kjeft, din kverulant. Eg e møkklei den arrogansen din. Eg har drægd av deg buksa før, og eg kan gjør det igjen.

Noen av gjestene merker krangelen.

CAPULET (mot festen:) Godt sagt mine venna! Mer lys! (til Tybalt:) Så lenge du bor her og snylt på meg og mitt, ska du adlyd, eller: nei ikke bare adlyd, du skal adlyd med et smil, e det forstått? **FRYS**

Spille en scene

I den siste forberedende delen før teaterbesøket, deles elevene i grupper for å instruere og fremføre et tekstutdrag. I dette arbeidet vil de oppleve i praksis hvordan ord kan visualiseres og gis konkret betydning. En viktig intensjon er at elevene skal få anledning til å utforske tekstens muligheter og forhåpentligvis oppdage tekstens potensial, samt alle de valgmuligheter en instruktør står overfor. Elevene må velge en av de løsninger de kommer frem til. Den løsningen skal elevene vise for hverandre.

Det er viktig å poengtere at resultatet fremstår som et av mange utkast. Det pretenderer følgelig ikke å være helt og fullt gjennomarbeidet. Til det er disponibel tid (ca. 20 minutter) alt for begrenset. Dessuten vil de som spiller ha arket i hånden for lesing av rollene. Det som fremvises er mest å betrakte som en kladd, som uttrykker det gruppen har kommet frem til på nåværende tidspunkt. Her jaktes det altså ikke på den store prestasjonen. **I stedet for noe som presteres vektlegges at dette er noe som presenteres. Gruppene er på søken, og befinner seg på skisseplanet i et prosessuelt arbeid med en tekst. Gruppen må unngå å låse seg til en løsning til å begynne med.** Ulike løsninger må utprøves gjennom praktisering av dem. Det er gjennom utprøving av ulike alternativer at gruppene kan erfare hva som vil fungere best. I utprøvingen av en scene står det i stor grad opp til elevene selv å anvende det arsenal av kreativitet de sitter inne med. Instruktøren avgjør hva gruppen skal formidle eller kommunisere i visningen til medelevene. I arbeidet med de ulike versjoner er trolig selve den prosessen gruppen gjennomgår, av stor betydning.

Fremføring I klasserommet presenterer hver gruppe sin versjon. **Grupper som har arbeidet med samme tekst, presenterer sine gruppearbeider etter hverandre.** Etter hver presentasjon drøftes det i korthet hva gruppen har lagt vekt på, hva vi så, og hvilke følelser og relasjoner vi ante. Gruppens instruktør utdyper og forklarer våre kommentarer, hvorfor enkelte løsninger ble valgt og gruppens intensjon. Etter at grupper med samme tekst har presentert sine versjoner, vil det være naturlig å åpne for en samtale om hvor like eller forskjellige versjonene artet seg. Samtidig poengteres at det nå vil bli interessant å sammenligne gruppens versjoner med teatrets presentasjon. Dette vil vise at ingen løsning er den eneste riktige, men alternativer til hverandre.

Spille en scene 1

Antall medvirkende: 3, 2 elever (Romeo og Benvolio), samt 1 elev som instruktør.

BENVOLIO God mor'n, søskenbarn!

ROMEO E dagen så ung?

BENVOLIO Snart ni bare.

ROMEO Å, seint går timan som e så tung. Va det pappa som strøyk avgårde så fort?

BENVOLIO Det va det. Ka slags sorg e det som gjør timan så lang?

ROMEO Savnet av det som får dæm te å gå fort.

BENVOLIO E du forælska?

ROMEO Forvist.

BENVOLIO Av kjærligheten?

ROMEO Av ho som eg e forælska i.

BENVOLIO Synd at kjærligheta, på avstainn så mild kainn skjul en tyrann, aillt ainna einn snill.

ROMEO Så synd at kjærligheten peile inn. En blink deinn træff, når deinn ska vær blind Kor ska vi spis hen? Ka va ailt det her bråket? Nei ikke sei nå, eg har allerede hørt. Vi slit med hat, men meir med kjærlighet Å, hat te kjærlighet! Å, kjærli hat! Et nåkka som e skapt av ingenting Å, tungt e lett, og alvor parodi Å, kaos deformert av perfekt form Blytunge fjær Klar røyk Iskalde flamma Syk friskhet Våken søvn Alt e som det ikke ska vær! Deinn kjærligheten føl eg i meg. Sjøl om eg ikke får den igjæn fra ho. Flir du ikke?

BENVOLIO Nei, søsknebarn, eg føl heller for å skrik.

ROMEO Ja, sånn e kjærlighetens vesen. Min sorg e tong, det kainn du sjå min vænn Ska du no lægg din oppå dær igjen? Kjærligheten e en røyksky, skapt av stønnanes sukk. Deinn letne, og blir i din elskedes øya en gnistranes flamme. Deinn tetne, og frem væks et tårehav med det samme. Kjærlighet e galskap med forstainn. En bitter pille, søt som giftig vann Ha det bra søskenbarn.

BENVOLIO Slapp av, æ blir me dæ. Ka går av dæ no da, herrefred, respekt da!

ROMEO Æ har mista mæ sjøl, æ får itj fred. Det hær e itj Romeo. Hainn e et ainna sted.

Spille en scene 2

Antall medvirkende: 4, 3 elever (Fru Capulet, Julie og Ammen), samt 1 elev som instruktør.

AMMEN Jeg sier ikke mer. Gud signe deg, barnet mitt. Du er det vakreste barnet jeg noen gang har ammet. Å, enn om jeg var så heldig at jeg fikk leve til å se deg gift!

FRU CAPULET Gift, ja det var akkurat det jeg hadde tenkt å snakke om. Si meg Julie, har du lyst til å gifte deg?

JULIE Det er en ære jeg ennå ikke har drømt om.

AMMEN Ære? Hvis jeg ikke var ammen ville jeg si at hun har sugd visdom fra dine bryst.

FRU CAPULET Vel, så vidt jeg husker var jeg allerede din mor på din alder. Kort og godt, den heltemodige Paris søker å gi deg sin kjærlighet.

AMMEN En mann, unge frøken! Og for en mann! Ja, selve oppskriften på en ekte mann!

FRU CAPULET Selv sommeren i Verona har ikke så vakre blomster.

AMMEN Nei, han er en blomst, virkelig en nydelig blomst. En orkidé, en blodrød rose, en....

FRU CAPULET Hva tror du, kan du elske denne mann? Du treffer ham på festen nå i kveld Les unge Paris ansikt som en bok Og nyt alt skrevet med den skjønnne penn Studer hans linjer, alle flotte trekk Så vil du se at han er sterk og kjekk Hvert dunkelt sted i teksten blir forklart I blikkets marg, der blir alt åpenbart Men boken, dette volum av behag Må bindes inn, ja trenger kun et omslag Som fiskene i havet trenger vann Din skjønnhet trenger denne skjønnne mann Ja folk beundrer denne gyldne bok Skjenk ham din perm av gull, da er du klok Da får du dele himm'len i hans indre Og hva med deg? Nei, du blir ikke mindre

AMMEN Mindre? Å nei, større. Menn får kvinner til å vokse.

FRU CAPULET Ser du positivt på hans frieri?

JULIE Hvis det å se ham vekker sympati. Så langt ditt bifall spenner buens strenger går pilen fra mitt blikk, men ikke lenger.

Spille en scene 3

Antall medvirkende: 4, 3 elever (Romeo, Julie og Ammen), samt 1 elev som instruktør.

JULIE Tre ord min kjære, så god natt for godt Å, elsker du meg, be meg om min hånd
Ja, send meg hit i morgen en beskjed Så overgir jeg hjertet mitt til deg

Ammen roper.

AMMEN Frøken!

JULIE Jeg kommer! Men hvis du ikke mener alvor, da ber jeg deg...

AMMEN Frøken!

JULIE Kommer straks! Forlat meg nå alene med min sorg. Jeg sender et bud i morgen.

ROMEO Sjela mi e i dine hender.

JULIE Tusen ganger god natt, min kjære!

JULIE ut.

ROMEO Å hellige, deilige natt! Eg e så redd det hær bære e en drøm natta dikte. Det e for vakkert og deilig te å vær sainnt!

JULIE inn igjen.

JULIE Romeo!

ROMEO Ja, kjære?

JULIE Jeg har glemt nå, hvorfor jeg ropte på deg igjen.

ROMEO Eg veint her te du husk.

JULIE Jeg skal fortsette å glemme, så jeg kan ha deg stående her.

ROMEO Eg bi hær så du ska gløm. Sjøl har eg glømt aill andre heim, einn det her.

JULIE Nå er det nesten morgen, du må gå Men ikke lenger enn en liten fugl Som fanget med en liten silketråd Er festet til en bortskjemt jentes hånd Den flakser lett

med vingene og drar Men er den fri, da blir hun så sjaru Hun napper den tilbake, ja er
snar Vår avskjed den er fylt med vondt behag Helst sa jeg ha det, helt til natt ble dag

JULIE ut.

ROMEO Øyan din træng søvn, og sjela di træng fred. Eg sku ønsk eg va søvn og fred
så eg kuinn kvil med deg i dæmmers sted.

Motivasjon for teaterbesøk

Gjennom et slik arbeid med teatertekst, tilsier erfaringen vi har at elevene kan være mer motivert for teaterbesøk enn uten. Denne undervisningsmetoden kan være med på å skape en rekke forventninger, og elevene får muligheten til å oppleve forestillingen på en spesiell måte. De vil kunne være spesielt årvåkne på løsninger som den profesjonelle instruktøren/skuespillerne gir. Naturligvis vil elevene være interessert i å sammenligne egne og andre gruppers valg med teaterets løsninger. Dette er en direkte følge av at denne metoden er basert på at elevene inngår i prosessuelle forhold i stedet for å reproducere et produkt når de arbeider på denne måten med sekvenser av en teatertekst.

Etterarbeid

Mange lærere har vel erfart at å drive skoleorganisert etterarbeid etter at elever har hatt eller fortsatt bærer på en rik følelsesmessig teateropplevelse, ikke alltid faller like heldig ut. I så fall kan det være tilstrekkelig med en kortfattet felles oppsummering av fellesopplevelsen, eventuelt at elevene utformer sine inntrykk i en logg. De som måtte føle lyst eller behov, kan så få lese opp det de har skrevet. Men det kan også tenkes at forestillingen var av en slik art at en eller annen form for etterarbeid er strengt nødvendig. Teaterbesøket kan ha satt i gang tanker, ideer og følelser som krever bearbeidelse. Det kan være svært viktig at det settes ord på dem. Det kan være forhold eller tema man nødvendigvis må snakke om. Da kan etterarbeidet simpelthen bestå i en klassesamtale omkring oppsetningen.

To typer etterarbeid

Ønskes en utvidet form for etterarbeid som er mer skole-innrettet, står man overfor valget om dette etterarbeidet skal være i tråd med den aktive og kreative tilnærminga vi har skissert foran, eller arte seg som en tradisjonell analytisk/intellektuell litterær virksomhet. Kanskje er det mest gunstigste at elevene blir gitt mulighet til et variert og bredt spekter av etterarbeid som de følgende forslagene er eksempel på.

Forslag til eventuelt etterarbeid i forbindelse med Romeo og Julie

- Gi elevene noen minutter til å formulere sine inntrykk i korte formuleringer. - Hver elev sier en eller to "ting" om sine tanker/følelser etter forestillingen, eller en scene, eventuelt person som gjorde et spesielt inntrykk.
- En runde for utdyping av hvorfor de nevner akkurat det de nevner.
- Et alternativ til dette kan være skriving i fem minutter om forestillingen. Deretter leser to og to elever for hverandre og diskuterer.
- Skrive en rollefabel. Elevene går inn i en av rollene og skriver ut hvordan denne rollen opplever hendelser, episoder, forhold mellom personer. Se dette med blikket til en av personene.
- La Julie betro seg til en venninne om sin forelskelse i Romeo. Fremfør hennes betroelse som en monolog, eller en dialog mellom Julie og venninnen.
- Skrive en eller flere sider i dagboken til Julia. Dette kan for eksempel være etter hennes første møte med Romeo, etter at hun får vite at Romeo har drept Tybalt, da hun får vite at Romeo er forvist, etter at hun får vite at hun skal giftes med grev Paris, eller en annen hendelse.
- Lag teksten i brevet Broder Lorenzo skrev til Romeo.
- Skriv en side i enten familien Capulets eller Montagues historie.
- Lage et intervju med herrene Capulet og Montague.
- Lag oppslag i en tabloidavis om en eller flere av hendelsene i Romeo og Julie.
- Hvordan går det med en eller flere av personene etter teppefall?
- Lage en illustrasjon av en av scenene.
- Gi en oversikt over William Shakespeares liv og forfatterskap.
- Studer og sammenlign hva ulike litteraturhistorier skriver om Romeo og Julie. Hvordan forholder du deg til det de skriver?
- Plasser Romeo og Julie i en litteraturhistorisk kontekst.

- Foreta en sammenligning mellom en sekvens av replikker/scener i William Shakespeares engelske tekst og tilsvarende replikker/scener i teaterteksten som NT-ung fremfører.
- Skrive en omtale av oppsetningen.
- Studere forhåndsomtaler av oppsetningen, intervju med medvirkende osv., og sammenligne dette med dine egne inntrykk av den.

Tusen takk til Trøndelag Teater for at vi har fått brukt deres lærerhefte som mal og inspirasjon 😊

